

STM-OKM TAIKU4 -YHTEISTYÖRYHMÄN KOKOUS

Aika: ti 7.5. klo 9–11.
Paikka: Microsoft Teams -etäkokous

Osallistujat

Puheenjohtajat

ylivohtaja Riitta Kaivosoja, opetus- ja kulttuuriministeriö (kokouksen puheenjohtaja klo 9.13 alkaen)
osastopäällikkö Annakaisa Iivari, sosiaali- ja terveysministeriö (kokouksen puheenjohtaja klo 9.00 – 9.13.)

Jäsenet

kehittämisenneuvos Heli Hätönen, sosiaali- ja terveysministeriö
johtaja Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö (klo 9.29 alkaen)
johtaja Taru Koivisto, sosiaali- ja terveysministeriö
kehittämispäällikkö Suvi Parikka, Terveystieteiden tutkimuskeskus
erityisasiantuntija Isto Turpeinen, Taiteen edistämiskeskus
kulttuuriasiantuntija Johanna Vuolasto, opetus- ja kulttuuriministeriö

Sihteerit

Kulttuuriasiantuntija Laura Norppa, opetus- ja kulttuuriministeriö
Erityisasiantuntija Sini Seemer, sosiaali- ja terveysministeriö (kokouksen sihteeri)

1. Kokouksen avaus

Annakaisa Iivari avasi kokouksen ja toimi kokouksen puheenjohtajana klo 9.13 asti, jolloin Riitta Kaivosoja liittyi kokoukseen ja otti puheenjohtajuuden.

2. Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja, mutta korjataan muistion teksti liittyen kulttuuripoliittiseen selontekoon muotoon: ”vahvistaa ennaltaehkäisyä.”

3. Asiantuntijavierailu: Taikusydän-verkoston ajankohtaiset kuulumiset

Erityisasiantuntija Anna-Mari Rosenlöf, Taikusydän/Turun AMK

Anna-Mari Rosenlöf piti Taikusydän-yhteyspisteen ja yhteistyöverkoston tilannekatsauksen (erillinen liite viety yhteistyöryhmän työtilaan.) Taikusydän on valtakunnallinen kulttuurihyvinvoinnin yhteyspiste ja yhteistyöverkosto. Yhteistyöverkosto koostuu mm. aluekoordinaattoreista ja tutkijaverkoston tutkijoista.

Käynnissä on Kulttuurihyvinvoinnin ABC –hanke, joka liittyy alan termien, käsitteistön ja yhteisen kielen kehittämiseen. Julkaisu valmistuu syksyllä 2024 Turun AMK:n julkaisusarjassa, ja sen tarkoituksena on toimia tiedon avaimena ja keskustelun avaajana.

Taikusydän-verkoston yhtenä painopisteenä on alueverkostotyön kehittäminen. Anna-Mari Rosenlöf kävi läpi eri alueiden tilanteen. Päijät-Hämeessä ei vielä ole aktiivista toimintaa, Kainuussa toiminta on käynnistymässä ja Kanta-Hämeessä verkosto ei viime eikä tänä vuonna ole ollut aktiivinen. Muilla alueilla alueverkostojen toimintaa on olemassa eri tavoin organisoituna. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi verkostojen rooli on ollut murroksessa.

Tärkeää olisi saada kulttuurilähetettä vietyä eteenpäin eri hankkeiden kautta toteutettuja pilotoiteja vahvemmin. Tämä edellyttäisi toimenpiteitä yhdyspintatyöhön kunnille ja hyvinvointialueille. Yhteistyö

liikuntalähetetoiminnan kanssa on tärkeää, sillä prosessit ovat hyvin samankaltaisia. Hyvinvointialueilta tulisi saada henkilöitä mukaan alueverkostoihin.

Tarvitaan konkreettisia tavoitteita, jotka on ohjattu kansallisesti ja kirjattu strategiadokumentteihin. Kulttuurin puheeksi ottamisen mallia työstetään Helsingissä osana elintapaohjausta. HYTE-palvelukonseptin avulla voidaan edistää kulttuurihyvinvointia. Hyte-lisäosaan olisi tärkeää saada mukaan kerroin, jossa olisi mukana kulttuuri. Tarvitaan aktiivista tiedonkeruuta ja tiedonvaihtoa toimijoiden välillä. Leikkausuhkien alla on tärkeää tukea jo tehtyä työtä ja osaavia ammattilaisia.

Toimenpide-ehdotuksina Anna-Mari Rosenlöf nosti esiin mahdollisuudet huomioida kulttuurihyvinvointi osana hyvinvointialueiden kanssa käytäviä kansallisia ohjausneuvotteluita, THL:n järjestämän webinaarin kulttuurihyvinvoinnista, kulttuurihyvinvoinnin saamista mukaan elintapaohjauksen koodistoon sekä sote-toimijoille suunnattuihin avustuksiin. Yhteistyön lisääminen liikunnan kanssa on myös tärkeää.

Yhteistyöryhmä kävi keskustelua ja kiitti Anna-Mari Rosenlöfiä hyvästä esityksestä.

4. Kehysriihen päätösten vaikutukset kulttuurihyvinvoinnin toimeenpanoon

Keskusteltiin kehysriihen päätösten vaikutuksista kulttuurihyvinvoinnin edistämisen toimeenpanoon. Kulttuuripoliittiset säästöt toimeenpannaan todella nopeasti. Säästöt kohdentuvat voimakkaasti OKM:n ja STM:n hallinnonaloihin. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustukset pienentyvät kolmanneksella vuoteen 2027 mennessä. Terveyden edistämisen määrärahaan kohdistuu kertaluontoinen leikkaus. Taikeen on kohdentunut vain 3 % vähennys kulttuurihyvinvoinnin avustuksiin tänä vuonna. 2026 aloittaa uusi virasto ja palvelut menevät uusiksi.

Pohdittiin, mitä kulttuuripoliittiseen selontekoon voitaisiin kirjoittaa kulttuurihyvinvoinnista. Pohdittiin mm. ns. kolmen pointin muodostamista kulttuurihyvinvoinnista tausta-ajatuksena kansakunnan uudistusvoima. Näitä työstetään seuraavassa kokouksessa. Työelämänäkökulma on yksi osa tätä kokonaisuutta. Seuraavassa kokouksessa palataan myös ministeriöiden rahatilanteeseen.

5. Ajankohtaiset asiat

a) Kulttuuriperintöstrategian toimeenpanon työpajassa 26.4.2024 oli mukana osallistujia Taiku4-työryhmästä. Työpajassa oli virinnyt kiinnostusta myös kulttuurihyvinvointia kohtaan ja voisimme saada sieltä asiantuntijapuheenvuoroja.

b) Terveyden edistämisen määrärahan hakemiseen liittyvät sparrauskierrokset ovat käynnissä eri puolilla Suomea. Hakuaika on 13.5.-14.6., ja vaikuttaa siltä, että hyviä kokonaisuuksia on tulossa hakuun.

c) Hyvän työn ohjelman pilottien työnyrkki kokoontui toisen kerran. Tanssikummitoiminnalla on ollut hyvä vastaanotto. Kriittiköä on kohdistunut siihen, että taiteilijan sijaan toivotaan konkreettista tukea hoitotyöhön.

6. Työryhmän seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään 14.6. 2024 klo 11-12. Sihteeristö tekee ehdotuksen seuraavaan kokoukseen syksyn kokousajoista.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.46.